

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

XIII. seja dne 16. julija t. l.

Predsedoval je dež. glavar pl. Detela. Vlado sta zastopala dež. predsednik baron Hein in okrajni glavar Haas. Zapisnik zadnje seje je bil brez ugovora odobren.

Posl. baron Schwegel je nujno predlagal, naj dež. zbor sklene: 1. da ostane pri vseh sklepih, kar jih je storil deželni zbor glede železnice Tržič-Kranj, in da naroča dež. odboru, da se ta proga s podporo države finančno in zakonito zagotovi in izvrši; 2. da je zgradba proge od dolenske železnice čez Mokronog in Tržišče v Šent Janž nujno potrebna; 3. da je sestaviti natančen program glede popolnitve železniškega omrežja, in to z ozirom na vse že obstoječe projekte, v kateri namen se dež. odbor pooblašča najeti strokovnjaka in se dovoli kredita 10.000 kron; 4. deželni zbor izjavlja, da je pripravljen konsorcijem, ki delajo za izvršitev v program sorejetih projektov, dovoljevati predjume. S sprejetjem investicijske predloge v drž. zboru je nastala potreba, da dežela začne delati za poplinitve svojega železniškega omrežja. Nekateri projekti so že zreli, mnogo pa jih je takoleko v zraku. Potrebno je, izvršiti predprave, da se ne zaostane. Pred vsem pa je potrebno, da se sestavi jednoten program. Železniški svet je včeraj končal svoje posvetovanje in to je vzrok, da se je ta zadeva šele danes sprožila. Troje projektov imamo. Prvi projekt se tiče železnice, za katero je dežela že večkrat obljubila podporo, in katero hoče tudi vlada čim prej uresničiti. To je proga Tržič-Kranj. Ta proga se le radi tega ni že prej zgradila, ker niso bili vsi faktorji jedini, kje naj se zveže z gorenjsko železnico. Pri razpravi o investicijski predlogi v drž. zboru je vlada obljubila, da je ta proga mej prvimi, ki se zakonito zagotovi. V tem tiči garancija, da dobimo to železnico v kratkem, za kar bodi vladi izrečena zahvala. Druga važna proga je železnica v Št. Janž. Deželni zbor je obljubil za to progo 100.000 gold. ali interese sije morajo to progo napeljati na dolensko železnico. Poleg teh dveh projektov ob-

stoji pa še mnogo drugih jako važnih, mej katerimi je tudi tretja zveza s Trstom, in sicer preko Kamnika, katera proga ne bo imela lokalnega značaja, ampak značaj velike železnice. Železništvo v deželi pa se ne sme razvijati brez ozira na občno korist. Projekti se ne smejo izdelovati in izvrševati vsak sam zase, ampak vedno le z ozirom na celoto. V svrhu, da se to omogoči, in da se spoznajo potrebe dežele, je nujno, da se sestavi program. Izvršitev tega programa prepusti sedanji dež. zbor svojemu nasledniku. To bo zapuščina sedanjega dež. zbora, ki o sebi lahko reče, da je vse storil, kar je bilo v njegovih močeh, in da je tudi dosegel lepih uspehov v korist deželi. Dežela lahko vidi, da so nje zastopniki v dež. zboru vestno in zvesto čuvali in pospeševali prave gospodarske koristi prebivalstva. (Odobranje)

Posl. dr. Majaron je z zadovoljstvom pozdravil predlog barona Schwegla ter kot zastopnik Idrije opozarjal na nujno potrebo, ustvariti zvezo mej Idrijo in obstoječimi železnicami. Vzrok, da se poklicani krogi doslej niso zavzemali za to, tiči v tem, da se je vedno računalo na zgradbo železnice Loka-Divača. Ta proga se ne zgradi, in vsled tega je prišlo na dnevni red vprašanje o zvezi Idrije z obstoječimi železnicami. Idrija zasluži to zvezo že po svojem prometu, in gotovo je, da bo tudi montanski erar rad prispeval. Govornik je priporočal, naj dež. odbor in dež. železniški svet uvažujeta, kako se čim prej zgradi železniška zveza z Idrijo.

Posl. Šubic je izrekel svoje zadoščenje na predlogu poslanca barona Schwegla. Kranj dobi svojo zvezo s Tržičem. Treba je pa tudi skrbeti za interese Škofje Loke. Ta je na najslabšem stališču. V interesu Škofje Loke, Poljanske doline in Selške doline je, da se vzame v poštev zgradba proge iz Kranja čez Škofjo Loko in skozi Poljansko dolino, katera proga bi se lahko izpeljala ali na Idrijo ali na Cerkno. Govornik je priporočal dež. odboru, da to progo reši kot jedno prvih in najbolj potrebnih.

Posl. Božič izjavi se, da bode glasoval z veseljem za predlog barona Schwe-

gla ter izreka željo, naj bi dež. odbor in deželni železniški svet v očigled tega predloga vso pozornost obrnila na to: a) da se gradi bodoča železniška zveza z Idrijo skozi žirovsko dolino ali vsaj v njeni neposredni bližini; b) da se podaljša železnica Gorica-Ajdovščina skozi braniško dolino ob vodi Raša do že projektovane železniške proge pri Razdrtem odnosno do Postojne in za slučaj, da bi se pod b) omenjeno podaljšanje takoj ne izvršilo, želi, da se c) kot jako nujna zadeva podaljša železnica Gorica-Ajdovščina od Ajdovščine mimo Vipave do kake za nadaljevanje primerne točke v gornjem delu vipavske doline, čim se proga Gorica-Ajdovščina dogradi.

Posl. Pakiž se je zavzel za napravo postaje v Žlebiču in za podaljšanje železnice v Sodražico. Za dolenske železnice bi bilo to velikega pomena. Samo iz Loškega potoka bi prišlo najmanj za 2000 vagonov tovora na leto in bi železnica imela do 80.000 dohodka.

Ko je še posl. Zelen podpiral Božičeva izvajanja, je zbornica na to soglasno sprejela predlog barona Schwegla.

Po rešitvi nekaterih drugih točk se je začela razprava o samostalnem predlogu barona Schwegla glede pasivne volilne pravice deželnih služnikov. Poročal je posl. dr. Tavčar. Predlog je podpisala dolga vrsta poslancev vseh treh strank. Prava svoboda obstoji časih tudi v tem, da se človek sam vklene v jarem v občno korist. Ali so razmere res take, da je koristen tak predlog? Mestni uslužbenci v Ljubljani nimajo pasivne volilne pravice za obč. svet. Dežela je v istih razmerah kakor mesto ljubljansko. Država ima tako obširen aparat, da lahko pogreša tiste uradnike, ki so drž. poslanci. Delokrog dež. odbora narašča silno in ima ta že več števk kakor dež. sodišče. Ako se primerja osebo deželnega odbora s sodiščem se vidi velik razloček. Dež. odbor potrebuje vsacega uradnika tako krvavo, da ga ne more pogrešati. Ravno tako je pri dež. bolnici, pri šoli na Grmu. Ako izgubi dežela eno moč, ni nikogar, ki bi jo nadomestoval in nastane v upravi nered. Potrebo takega zakona smo čutili tedaj, ko

so bili dež. uradniki v dež. zboru. Pri dež. zboru se mora vpoštovati disciplina. Uradnik ne bo med zasedanjem nič storil, in da bi se vedno zavedal, da je dež. poslanec, smo tudi že doživeli. Zakon naj velja samo za tiste, ki so v resnici deželni uradniki, da ne bi bilo dvoma, naj se sprejme v zakon določba, da zakon ne velja ne za ljudske učitelje, ki jih ne nastavlja dežela in distriktne zdravnike, katerih dežela ne plačuje sama.

Posl. dr. Majaron je rekel, da je zakon neliberalen in reakcioniran. Živimo v dobi volilnih reform in vsaka utesnitev volilne pravice je nazadovanje. Predlog upravnega odseka omejuje sicer obseg prvega predloga, a zato vendar še ni dober; mej dež. zborom in kakim obč. zastopom ni analogije; sme se analogijo iskati samo mej drž. zborom in mej dež. zborom. Če bi bil predlog sprejet, bi naša dežela prednjačila pri utesnitvi volilne svobode. Ne bile bi samo kršene pravice dež. uradnikov, ampak tudi pravice ljudstva. Navajali so se ekonomični razlogi, ali radi takih bagatelnih stvari vendar ne gre jemati celi vrsti ljudi pasivno volilno pravico. Od škode ni bilo, da so svoj čas sedeli v deželi nekateri deželni uradniki. Tako slabih izkušenj ni, da bi mogli izvajati taci posledice. Tudi v tem tiči protislovje, da se primarijem hoče vzeti pasivna volilna pravica, distriktnim zdravnikom pa ne. Principijelno stališče dež. zbora je bilo doslej, razširiti volilno pravico, za to naj se o podanem predlogu ne preide v specijalno debato.

Poročevalec dr. Tavčar je opozoril, da je vprašanje inkompatibilitete prišlo že v vseh parlamentih na razgovor in se v sedanjem času temeljito in vestno pretresa na Ogrskem, ker je radi tega prišlo do krize. Tudi v našem parlamentu pride stvar še v razpravo. Nasvet gre na to, da se vzame pasivna pravica samo pravim dež. uradnikom.

Dež. glavar je konstatiral, da je 29 poslancev navzočnih, in da je treba za sprejetje predloga kvalificirane večine. Zbornica je z vsem proti 3 glasom sklenila, da

LISTEK.

Goli kip.

Ruski pisal Nemirovič-Dančenko. (Konec.)

Toda tu v jedilnici je tako krasno svetlo. Mesec seva tako, razkošno skozi okno, in po tleh in stenah trepeče dolga, dolga senca Sergeja. Tako velik bode enkrat pozneje, še večji kakor stric Saša. Hipoma se mu zasveti zrcalo nasproti. Sergej pogleda vanje in se mora smejati samemu sebi... Kakšen je s šlapo na glavo in z ogrinjalom, ki se vleče za njim, prav kakor vlečka tete Sanije, ki je, kakor pravi vedno papa, pravi pravcati zmajev rep.

Jedilnici sledi neka vrsta predsobe, iz katere se pride na vrtno stopnjico. Prej je vedno občutil nekak strah pred tem prostorom. Stala je tu namreč ob steni velika skrinja, ki je bila na las podobna krsti. Nekoč, ko se ni upal notri in je osetu povedal, prijel ga je ta za roko, ga peljal k skrinji in odprl pokrov, in Sergej je videl, da ni bilo nič drugega notri, kakor stare, mastne karte — Tomkova lastnina — pušica, v kateri so bile prej sardine, z mastjo za čevlje in nekaj ščetk. Odslej je pa krsta izgubila svojo skrivnostno strahoto.

Notranja vrata so bila le naslonjena, zunanja z majhnim zapahom zaprta, a Sergej je vedel, kaj in kako mu je storiti. Ako je šel z Njanjo na izprehod, rekel je navadno: „Daj, da sam odprem. prav sam!“ To mu je prišlo sedaj prav. Skozi odprta vrata je stopil venkaj na stopnjice in si mencial oči...

Aj, kako lepo! Aj, kako divno! Čemu ga ne pusti mama rajše zvečer ali ponoči na izprehod? Je-li to morebiti oni čarobni svet, o katerem je slišal že tolikrat? Mesec — tako krasen, okrogel, poln mesec — plava sredi neba, in vrt mu bržčas jako ugaja, zakaj kar jezero srebrne svetlobe lije čezenj. Sneg blesketa in lesketa, in drevesa se svetijo in blišče v belih svojih ogrinjalih — še nikdar jih ni videl po dnevu takih. Čez dan so črna in sedaj so odeta v pajčolane, prav kakor svečniki, katere mati poleti zagrne, da jih ne onesnažijo muhe. Pravi poročni pajčolani! Ko je bila poroka mamine sestre, ni bila ta tako vitka in nežna... Divno! — In reka! — Kako blesti led! Seveda je sedaj veliko lepši kakor ob solnčnem sijaju... vse tako belo, svetlo, čisto, vidi se lahko skozi kakor skozi prosojno perot. Modrikasto leskečejo med drevesi na snegu, in tam na nebu zvezde, zvezde! Vse mu prijazno na-

migavajo. Hura! Gotovo ga vabijo, da pride tja gori in se z njimi igra!

Nekoliko mrzlo je pač, in Sergej si drgne koleno. Rad bi pokrtil svoje prsi s kožuhom, a kje naj pusti ogrinjalno?... Mogoče izve sedaj, kdo tukaj ponoči vedno po snegu teka, in kakšne tačice da so, ki se vidijo vsako jutro na beli gladini?... Hoj, tu se plazi mačka po stehi... „Maroeška, Maroeška!“ Ona pa dvigne rep v zrak in izgine za strešnim oglom... In mesec sije vedno svetleje, senca postajajo vedno bolj jasne in zračne, drevesa bolj in bolj bela in svečanostna v poročnih svojih pajčolanah...

Ne oziraje se na to, da ima nogovice le na pol oblečene, bredel je mali skozi sneg, šele ko mu je jel rezati v noge, spomnil se je šlap, smuknil noter in šel proti reki.

Kako vse to plamti! Vsaka snežena zvezdica leskeče in se veseli, da je čarovnik mesec ne pozabi in jo s srebrnimi svojimi žarki boža... Tam stoje velika, stara drevesa. Vranja gnezda v njihovih vrhovih se zde kakor okrogli, črni klobuki, ki so padli z neba in obviseli v zapletenem vejevju. In tam ob reki, tam stoji tudi ona, „bela gospa“.

„Govoriti ne more, in vendar je prišla

k meni in je govorila z menoj. Oj, oj, kako jo mora zebati!“

Hlastno je tekel Sergej proti njej, splezal po stopnjicah mrzlega, belega kamenitega temelja in je ognil, na prstih stoječ, pisano ogrinjalno okoli ramen mramorne boginje. Na to je ovil drugi konec skrbno okoli njenih udov in si ogledal svoje delo.

„V glavo jo bode gotovo tudi zeblo... saj nima nobenega klobuka.“

Opirajoč se na jedno kamenitih rok, dvignil se je s trudom kvišku in je posadil jedno Njanjinih šlap na glavo bele gospe. „Ali ti ni sedaj lepo toplo?“ vzkliknil je na to.

Kip je molčal. Sergej se je čutil razžaljenega. „Da, ko sem spal, tedaj je pač lahko k meni prišla in tožila in vzdihovala, a sedaj — sedaj tišči usta zaprta, kakor da bi jih imela polna vode! Fej, kako si ošabna ti, ti!“ In kolikor mogoče hitro je splezal zopet dol.

Medpotoma se je še jedenkrat ogledal. Tu je stala oblečena gospa in je strmela kakor prej s svojimi nepremakljivimi očmi tja čez reko v modrikaste globine blede leskečih se šum.

Jedna Sergejeva nožica, katere obvalovalo je venčalo glavo mramorne boginje, je

se preide v specijalno debato in potem odobri zakon, ki določa: Od dežele nastavljeni in samo iz njenih sredstev plačani deželni uslužbeni v dobi svojega službinskega razmerja ne smejo biti izvoljeni za deželne poslance. (Konec prih.)

Učiteljem prijazni.

Z dežele, 14. julija.

Čim več „Slovenec“, „Slov. Listov“ in „Domoljubov“ pride v naše roke, tem več dokazov imamo, da klerikalna stranka iz dna duše sovraži učiteljstvo sploh, posebno pa še velik žarek te „ljubezni“ na napredne učitelje. Nekaj učiteljev in učiteljic verjame, (oziroma so še drugi nagibi, katere tudi poznamo), da klerikalna stranka goji resno prijateljstvo do šole. Kdor pa trdi na pr., da so klerikalci prijatelji šole in še posebej učiteljstva, ta ne spada med razsodne ljudi, temveč med tiste analfabete, ki se imenujejo zavedni Šusteršičevi volilci, kateri so v toliki zmoti, da mislijo, da pri volitvah v resnici rešujejo krščansko vero. Govoriti o ljubezni klerikalcev do tistih, ki ljudstvo izobrazujejo in mu kažejo svetlobo, je ravno taka nesmisel, kakor pripoved o zaročitvi psa in zajca. Kakor že rečeno, nas potrjujejo v tem vsi klerikalni listi, ki ob vsaki mogoči priliki udarijo po učiteljih. Kljub temu pa se slovensko učiteljstvo naprednega mišljenja ne da ostrašiti, in ne štejemo še mnogo učiteljev oziroma učiteljic, ki so svoje tovariše zapustili in šli v službo učiteljstva nasprotnega klerikalizma.

Poleg vsega svojega trdnega prepričanja in vztrajnega delovanja pa je napredno učiteljstvo še v nekem drugem oziru jeza za klerikalce. Klerikalci ljubijo za svojo stranko takih slučajev in škandalov, kateri jim služijo v njihovo politično korist s tem, da udrihajo po naprednjakih. Posebno dobrodošli so taki slučaji o učiteljih. To je surovo maslo za klerikalni kruhek! Ali ker — hvala Bogu — ni dobiti takega gradiva med slovenskimi naprednimi učitelji, zato v tem nedostatku posežejo na Koroško in Štajersko, med nemške učitelje, o katerih potem pišejo v kranjskih časopisih, da bi nerazsodni bralci (in takih imajo klerikalni listi več nego razsodnih) mislili, da se vse to godi med slovenskimi naprednimi učitelji. V kratkem je „Slovenec“ izkoristil dva dolga članka o dveh učiteljih iz Dobrle vasi in Hodiš nad Celovcem, katera slučaja pravzaprav ne pomenita nič, vendar ju izkorišča učiteljstvu prijazno (?) časopisje klerikalne barve, zajedno pa se pritožuje radi rubrike „Zopet jeden“ v naprednih listih.

Zakaj to? Zato ker imajo klerikalci učitelje tako neizrečeno — neradi.

Na obnem zboru kmetijske družbe je bil nadučitelj Žirovnik, jeden tistih, ki so nagovarjali, naj se volijo nasvetovani odborniki in predsednik. Navedemo lahko več prič, ki so slišale Žirovnika, oziroma so isti prišli z njim v oster razgovor zaradi prepornih kandidatov, katere je on priporočal. Prav v bližini jo stal poročevalec Štefe, ki je lahko slišal, kaj je go-

voril g. Žirovnik. On pa je potem resnico oblekel v laž in jo zapisal v katoliške liste, ki „branijo“ tisto vero, ki prepoveduje laž celo v sili ali šali. Pri tej priliki lahko zopet povemo, da na zadnjem obnem zboru kmetijske družbe bi bilo treba le nekoliko poagitarati, in izpadlo bi bilo popolnoma drugače, in ravno učitelji bi bili lahko brez strahu pred kom vrgli kocko, toda so pustili politične ozire na strani in pokazali, da znajo v potrebi (brez sile in strahu pred višjimi, kakor „Slovenec“ hudobno namigava) delati za koristno stvar, ki je za kmeta, kateremu slikajo klerikalci vedno učit. za njegove sovražnike. Pokazali so učitelji, da niso oni tisti faktor na deželi, ki išče le prepira, temveč, da so drugi, ki silijo učitelja, da se začne braniti, ker ga le vedno napadajo. To je dejstvo in dejstvo bi bilo tudi to, če bi imeli klerikalci kmet. družbo v absolutni oblasti, bi oni ne pustili v listo odbornikov niti najbolj zmerne in še tako zaslužnega učitelja naprednega mišljenja. Napadli so tedaj nadučitelja Žirovnika popolnoma po krivici in pokazali zopet, da sovražijo posebno učitelje, ker ne imenujejo nobenega tistih (razven C. Pirca) kiniso učitelji, pa so glasno in brezobzirno se protivili nasvetom, naj volijo predlagane kandidate. Tedaj le na učitelje se mora izliti jeza, čeravno po nedolžnem, da se le vrže senca hujkanja nanj.

Kako pristansko je zopet poročilo o zborovanju kmetijske družbe! Učitelji (več) kot zastopniki raznih podružnic so predlagali to in ono, a klerikalni listi jih dosledno izpuščajo in omenjajo le podružnice, mej tem ko jedinega duhovnika, ki se je oglašil, imenujejo. Samo, da učitelj ne pride do veljave. In tako dela klerikalna stranka in njeno časopisje dan na dan. In učiteljstvo naj bi potem bilo taki stranki prijazno?!

Nikdar! Kdor hoče skusiti, kako hudobna in sovražna je klerikalna stranka, naj gre par mesecev za učitelja. Kdor ni sedaj antiklerikalen, postane gotovo potem. Če bi se dalo nabrati vse gradivo, kako se proti učitelju hujaka, ga preganja, zasramuje, toži, bi se zgražal najbolj zmeren Slovenec; ker bi videl, kako se vlačijo po blatu tisti, ki neumorno dela za probujo in omiko slovenskega naroda. Pri vsem tem pa se dobé celo ljudje, katerim je znano kolikor toliko, kako se učiteljstvo naprednega mišljenja preganja, ki kličejo učiteljstvu, naj s svojimi zatiralci z roko v roki hodi („Jug“). Pri teh razmerah bi hodilo učiteljstvo le na ta način v slogi, da bi se pokorilo brezpogojno vsakemu klerikalcu do zadnje pike in vejice. Toda zgodilo se ne bo kaj takega. Smo preponosni. Nikdar pa ne, dokler nam ne povrnejo vsega, kar so nam vzeli — čast, poštenje in spoštovanje, katero nam gre kot vzgojiteljem naroda.

Učitelj.

začela otrpnevati, skokoma je tekel k stopnicam, smuknil skozi vrata, katera je zopet zatvoril, v hišo in je takoj za tem ležal v svoji postelji. Takoj ga je objel smrti podobni spanec, ko je pa odprl zjutraj oči, je kar otrpnel od očaranja.

Kako divotno, belo kraljestvo se je hipoma pojavilo v njegovi sobi? ... Ne, ne v sobi, kako se more imenovati kaj takega soba, kar nima nobenih zidov in meji! Stene so se pogrezile, strop z naslikanimi ptiči je izginil, se spojil z višnjevim nebom. Celu madež na tleh je proč, ki ga je sam napravil, ko je nekoč prevrnil posodico, kjer je Njanja shranjevala olje za svetilko, brlečo pri svetniški podobi.

In kaj je bilo to? Ali je zadobila bela gospa peroti? In sedaj ga vzame celo v svoje kamenite roke, ki so pa prav tako mehke, kakor mamine, in plove z njim proč, daleč proč v kraljestvo lune, kjer se dvigajo ponosne, srebrne palače z vitkimi stebri, katerih sence so tako višnjeve kakor nebo.

Divne bele ptice spreletavajo mimo in zro vanj s svojimi blestečimi demantnimi očesi. Otroci, prav kakor on, frfotajo s svojimi belimi perotmi po vzduhu. Zvezde, ki so mu včeraj namigavale, lete mimo, se love in mu radostno kličejo.

„Kje smo?“ vpraša Sergej belo gospo. „Tam, ljubček,“ odvrne ona, in njen glas doni tako mehko kakor srebrn zvonček — „tam, kjer nikdo ne zmruže, nikdo ne joka in nikdo ne toži.“

„In kje je mamica? Rad bi k mamici!“ Ona se pa le smehlja, in ko jo boljše pogleda, spozna v njej svojo mamico.

„Toda, si bila li ti, ki je stala zunaj na vrtu...?“

A brez odgovora pritane svoja ustna na njegova, in oba se čutita tako lahka in blažena in letita vedno višje in višje v jasne visočine...

Pod njima blišče bela jezera — bele meje, brez peresca in vendar cvetoče, širijo sladke vonj... Blaženega, blaženega se čuti otrok, tako blaženega, da se poprime, ko mu reče bela gospa: „Čas je, da se vrneva domov, na zemljo,“ z obema rokama zanjo, se pritane na njene gorke grudi in proseč vzklikne: „O, le še majhen kosček letiva naprej, le še trenotek...“

Ko se je Sergej zopet zavedel, videl je blede, razorano obličje svoje matere nad seboj nagnjeno. Poleg nje je stal stari zdravnik, ki je vedno imel v žepu bonbončke za Sergeja, in na drugi strani postelje je sedel njegov oče z mrkim, otožnim obrazom.

V Ljubljani, 16. julija.
Deželni zbori.

Zasedanje deželnih zborov je deloma že končano, deloma pa se končuje, ali vladni listi so sumljivo tihi, da si bili navadno pri takih prilikah jako gostobesedni. Ta poluradna glasila ali molče dočela ali pa se delajo zadovoljna, da minolo zasedanje ni bile slabše kot so bila prejšnja, ter da se ni delala v vseh obstrukcija ali abstinencia. Toda ne vemo se spominjati, da bi se že kdaj primerilo toliko „nezgod“ v raznih deželnih zborih kakor prav v zasedanju, ki poteka sedaj. V štajerskem deželnem zboru abstinencia Slovenec, v Istriji abstinencia Italijanov, v Galiciji abstinencia Malorusov, na Tirolskem obstrukcija Italijanov, v Bukovini velik vihar, na Nižje Avstrijskem škandal, na Moravskem izjalovljenje pravne akcije, na Češkem poslabšanje razmer. Ali se je že kdaj zgodilo kaj takega? Taaffeju, Badeniju ali Thunu bi se pač ne bilo smelo pripetiti v enem zasedanju toliko nesreč, ali Koerber ima generalni pardon, zato molče celo nemški listi. Za bodoče državnozbornsko zasedanje so ti dogodki po deželnih zborih pač jako slabo znamenje. Narodno vprašanje je postalo pereče nakrat iznova na vseh koncih in krajih, povsod v mešanih deželah je napetost velika. Tako je prav zelo možno, da se hrupni in divji prizori iz deželnih zborov prenese v državni zbor, in da bodo tamkaj začeli z obstrukcijo Malorusi in Italijani. Vsekakor se je notranji položaj po deželnozbornskem zasedanju izdatno izpremenil na slabše.

Šola in klerikalci.

V belgijski zbornici je posl. Hymans poročal o šolstvu v Belgiji ter podal nekaj velezanimivih dejstev. Po uradni statistiki ne uživa nobenega šolskega ponka v Belgiji 121.000 otrok. Neuradne klerikalne šole navajajo veliko število šolarjev, samo da dobivajo večjo državno podporo, ki se računi po številnem razmerju šolskih otrok lamed 136.510 otroci, ki so zapustili leta 1896. Šola, je dovršilo le 33.451 otrok vse razrede. Med 13.300 vojaškimi novinci jih ni 1678 torej 12 1/2% prav nič izobraženih. Le 10% jih zna nekaj več kot samo brati in pisati. Klerikalna vlada pa je s takimi razmerami zadovoljna. Različni redovi imajo tudi učiteljske, kjer se dobi spričevalo učiteljske vsposobljenosti jako lahko. Klerikalni učitelji, četudi največji ignorantje, uživajo pri vladi najvišjo podporo. Na klerikalnih šolah pa so vpeljane tudi šolske knjige, ki bijejo narodnosti v obraz ter se norčujejo iz tistih mož, ki so Belgijcem najslavnejši. Tako so šolske razmere v klerikalni Belgiji jako žalostne. Analphabetstvo, nezadostna izobrazba učiteljstva in odričvanje narodne ideje so posledica klerikalnega šolskega vodstva.

Ogrski Malorusi.

Poleg Slovakov so ogrski Malorusi najbolj preganjeni narod v Avstriji. Odkar so izgubili z Dobrjanskim svojega vodjo, se niti ne branijo več, nego se dajo tiho madjarizirati. Vlada je poskrbela, da se v Budimpešti ne morejo pritoževati, zato je nastala

„Oj, mamica, mamica! bilo je tam lepo! Čemu nisva letela naprej?“

„Kje?“ šepetala je jedva slišno.

„Tam, kjer nihče ne prezeba, nihče ne joka in se vsak veseli.“

„Tam si bil za čas, ti malopridnež,“ smehljal se je stari doktor. „Tri tedne si bil bolan — no sedaj smo te vendar priveli nazaj.“

„Mama — in kje je... jaz sem jo oblekel, veš li tudi to?“

„Vem, da, vem...“

„Kako bi ne vedela!“

V jutro po oni noči so našli otroka v hudi mrzlici, da se mu je že bledlo; a dasi je Njanja pogrešala svoje ogrinjalo in svoje šlape, vendar nikdo ni slutil povoda hipne, hude bolezni, dokler ni Tomka neki dan pridrvil v sobo s prestrašenim obrazom: „Matjuška... joj!... na vrtu, tam na vrtu...“

„Kaj pa je tam?“

„Poganska podoba... je... je oblečena!“

Vsi so šli gledat. — Ogrnjena v Njanino rižasto ogrinjalo, na glavi pokrita z jedno njenih starih šlap, stala je mramorna boginja tam ob reki in strmela z zagonetnim, srepim pogledom v tajnostne globine s snegom zastrtih prostorov...

vila svoje kandidate, različne kramarje in oderube, pijavke, uradnike. Ti so potem delali kar so hoteli. Uradništvo med Malorusi in Slovaki izrablja in izsesava ljudstvo na najnesramnejši račun, toda nihče je ne nadzoruje. Ker si Malorusi niso mogli več drugače pomagati, so se začeli trumoma izseljevati. To dejstvo in pa ker ni bilo možno dobiti z vso silo skoraj nobenih davkov več, je kmetijakemu ministru Daranyiju odprlo oči, zato je odredil komisijsko preiskavo, katero je vodil poslanec Edvard Egon. Ta preiskava je dognala nečuvne stvari. Uradniki in razni oderuhi so izžemali in iztiskavali Maloruse do krvi. Ravnali so z njimi sila brezčutno in neusmiljeno. Komisija je izdelala poročilo ter ga izročila vladi. Ali poročilo se ni objavilo, pač pa se je izvolil odsek, ki bo o tem poročilu v zbornici referiral. Liberalni listi pa so že začeli silno gonjo proti poslancu Egonu. Dokazujejo, da je antisemit, ki je preiskoval maloruske razmere pristansko i. t. d. Prav verjetno je, da zaspi vsa stvar v odseku, Malorusom pa bode uradništvo in od ogrske vlade protežirano oderuštvo nadalje pilo kri!

Vojna v Južni Afriki.

Kitchener namerava baje poslati več pešpolkov domov, zato pa dobiti v Južno Afriko več novih konjeniških polkov. Angleške čete se bodo koncentrirale med Durbanom, Maritzburgom in Johannesburgom, tako da bi ne bilo treba več stražiti vse drte med Kapstadtom in Pretorijo. Dve koloni pod Broadwoodom sta 14. t. m. presenetili v Reitzu vso bursko vlado Oranja in ujeli 29 oseb, med njimi generala Clonde in Wessele ter poveljnika Dwaala. Predsednik Stejn je ušel. V Camp de Boo so Angleži 14. t. m. ujeli 31 Burov.

Dopisi.

Iz Železnikov, 14. julija. Pogreb pokojnega gospoda Luke Košmelja, župana in posestnika v Železnikih, se je izvršil v soboto dne 13. t. m. Vest o prenapli smrti pretresla je vse njegove znance in prijatelje. V najlepši moški dobi 41 let ga je iztrgala neizprosna smrt iz rodbinskega kroga; kot očeta peterih otrok in blagega soprega mlade gospe. Iz narodnih vrst pa se je poslovil mož, ki je vzor moža-značaja in pridnega narodnega delavca. Narodna vrsta se je stesnila za jednega moža, katerega nadomestiti ne more vsak. Pokojnik je bil dolgo vrsto let Železniški župan, ud krajn. šol. sveta, ud cestnega odbora, tajnik gasilnega društva itd. Poleg tega je bil vedno neupogljiv narodnjak, katerega vsled njegove zmožnosti (izvršil je realko) in preudarnosti ni podrla vsaka sapa. Značaja mirnega in miroljubnega, priljubljen in spoštovan je bil od vsacega, kdor ga je poznal. Vzpričo tega je bil tako slovesno-žalosten njegov pogreb. Prišlo je k pogrebu mnogobrojno občinstvo iz Škofje Loke, Selc, Zaliloga, Češnjice, Dolenje vasi, Ljubljane in drugod.

Med drugimi udeleženci naj omenimo gospoda sodn. pristava Bežka, gospoda davkarja, gospoda župana iz Škofje Loke in Selc. Prišla je tudi deputacija gasilnega društva Škofjeloškega s svojim načelnikom gosp. Debelakom, pod katerega vodstvom je korporativno nastopilo domače gasilno društvo. Udeležili so se dalje: Šolska mladina z zastavo v spremstvu učiteljskega osebja, bralno društvo v Železnikih z zastavo, katerega udje so lepo zapeli pred hišo, v cerkvi in ob grobu pesmi žalostinke, ki so vsem navzočim pretresale srce.

Pred krsto so nosili 15 vencov, poklonjenih dragemu ranjencu od njegovih znancev in prijateljev ter nekaterih korporacij. Cerkveni obred je vodil domači gospod župnik Korbič ob asistenci gg. župnikov iz Zaliloga in Dražgoš in dveh domačih duhovnikov. Za krsto se je pomikala užalostena rodbina ranjcega, za njo pa nepregledna vrsta domačinov na čelu občinski odbor, udje krajn. šol. sveta, c. kr. orožniki itd. Zagrnil se je grob. Padale so prve grude hladne zemlje na krsto, katerih udarci so udarjali na žalostno dušo. Solze so silile v oko. Zlato solnce pa je posijalo še jedenkrat v temni grob, predno se je poslovilo od njega za vselej. Zadnje besede obrednikov: Naj v miru počiva! so našla odmeva v žalnih dušah. Blag mu bodi spomin! K. N.

Javna produkcija gojencev „Glasbene Matice“

ob sklepu šolskega leta 1900./1901., v četrtek, dne 11. julija 1901.

Odkar „Glasbena Matica“ obstoji, še ni bil nikdar noben pojav šole „Glasbene Matice“ tako resnično razveseljiv, tako velečasten, umetniški v solističnih nastopih gojencev in toliko impozanten bodisi po kakovosti, pravilnosti in lepoti umetnostnega izvajanja glasbe bodisi po številu nastopajočih solistov, mladih umetnikov začetnikov, kakor je bil nastop gojencev višjih letnikov pri produkciji dne 11. julija t. l. Če primerjamo sedanjo umetniško višino najbolj dozorlih gojencev „Glasbene Matice“ z ono, kakoršna se je kazala pri prvem javnem nastopu šole leta 1886. in potem 1893. leta v stari redutni dvorani, kolika brezprimerna razlika! Odkrito povemo, imeli smo sicer zaupanje v šolo „Glasbene Matice“, toda toliko, kolikoršnega se je s sedanjim svojim nastopom vrednega skazala, nismo imeli, ona zasluži večje in višje zaupanje, in dobila si ga je s svojim zadnjim nastopom! Šola raste v umetniški vrednosti od leta do leta, iz diletantskih početkov dobre volje (pred 19 leti) vzrastla je v najvišjih oddelkih šole do višine prave, resne umetnostne šole! Nekateri točke zadnjega vsporeda produkcije stane do direktno v bližini koncertne višine, deloma pa že na njej. Koliko odkritosrčnega veselja in ponosa nam prizadeva to dejstvo! Oglejmo si narodne kulturne naprave slovenske, kako redke so take, ki bi tako dosledno lepo, pravilno in po zadnjem vpogledu v šolo, z mirno vestjo in s popolnim prepričanjem povemo, tako sistematično po pravih, umetniških principih napredovale z veliko vestnostjo poklicanih učiteljskih moči, z nadarjenostjo in pridnostjo učencev in z dobrim učnim načrtom do višine umetnosti! — 24 gojencev nastopalo je solistično in zastopali so tri glasbene stroke: solopetje, igro na gosli in igro na klavir.

A) Solopetje. Odkar imamo pri „Glasbeni Matici“ dva tako izborna profesorja za solopetje, kakor sta gg. Fr. Gerbič in M. Hubad, začela se je šola solopetja od leta do leta bolj dvigati. Iz te stroke nastopila je kot prva v vsporedu gospodična Angela Malič, ki je začetnica v solopetju, pa ima prav lep, simpatičen in poln alt, kateri se bo tem lepše razvijal, čimbolj bo v tehniki solopetja napredovala. Sedaj je pevko še ovirala bojazen pred prvim javnim nastopom in potrnost, ker je isti dan zjutraj umrl njen brat; vse to jo je oviralo, da ni mogla prosto svojega glasu in predavanja razviti. Pela je primerno dobro Nedvedovo pesem „Na tujih tleh“ in Gerbičovo „Kakor diha na cvetju mlademu“. Kot druga pevka v vsporedu nastopila je gđ. Ivanka Peršl, dobra pevka iz dobre pevske rodbine. Njen glas je močan mezzo-sopran precejšnjega obsega. Tudi pri njej opazala se je še umevna bojazen pred prvim nastopom, pela pa je z dobrim muzikalnim čutom lepo romanco iz opere Mignon in Bragovo serenado s spremljevanjem gosli (g. Hugo Gerbič) in klavirja. Tretja v vsporedu solopetja nastopila je gđna. Minka Moos, ki je pela s primernim in lepim, pohvale vrednim predavanjem dve Brahmsovi pesmi „Na polju sem sam“ in „Nezvesta ljubav“. Brahms je poznat kot globoko čuteč lirski prve vrste, obe pesmi ste v svetovni literaturi slavni, — resna glasba globokega duha in čuta. Glas gđ. Moosove je od prejšnjih nastopov poznat, lep in precej poln alt, njega simpatičnost raste vedno bolj, čim več pevka v tehniki napreduje. Gđ. Erna Povše je pela romanco Anke iz Weberjeve opere „Čarostrelec“ živo in ljubko, s finim, elegantnim glasom, z dobrim predavanjem in s čisto, jako lepo izvedeno koloraturo. Nastopila je sploh prvič javno, pa prijetno sigurno. Pela je tudi z gđno. Moosovo dvospev iz opere „V vodnjaku“, obe pevki izvršili ste skupno dvospev „Mlada ljubav, to je raj“ tako občinstvu v radost, da ploskanja ni hotelo biti konec. Posebnega priznanja vredno je tembolj petje gđne. Povšetove, ker je, kakor čujemo, v kratkem času (uči se šele drugo leto) tako veliko napredovala. Njen glas je zelo simpatičen, lahek visok sopran, primeren za visoke sopranske mladostne ter koloraturne partije. Še par let tako marljivih študij in postala bo prav kmalu izborna koncertna solistinja. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. julija.

— Osebnosti. Gimn. profesor gosp. Florijan Hintner v Ljubljani je imenovan za direktorja komunalne gimnazije v Welsu. — Dosedanja pomožna učiteljica na Igu, gđ. Ivanka Jamšek, je imenovana za začasno učiteljico na paralelki I. razreda štirirazrednice v Mengišu. — Sodni pristav Iv. Modrinjak v Mokronogu je imenovan sodnikom v Žužemberku. — Deželni zbor kranjski. Poleg razprav, o katerih poročamo že v današnji seji, vnela se je še velika debata o predlogih glede kmetijske šole na Gorenjskem. Pri tej debati je poslanec Zelen vrgel v zbornico kar v hitri predlog glede ustanovitve kmetijske šole v Košanski dolini. Vse je strmelo. Gospod Zelen je s tem prenapljenim predlogom pokazal, da ne pozna niti deželnozbornskega poslovnika, niti slučajev, katerih se sicer drže vse stranke pri taci predlogih. Posl. dr. Majaron je izrecno opozoril, da je Zelen podal v bistvu samostalen predlog, ki ga vendar ni mogoče kar mimogrede v vsi naglici rešiti, in to skupno s predlogi glede kmetijske šole na Gorenjskem. Gospod Zelen je moral vendar vedeti, da dež. zbor njegovega predloga pri ti priliki ne more sprejeti. To se je tudi zgodilo. Zelenov predlog je bil odklonjen in so za odklonitev glasovali poslanci vseh treh strank. Ako bi bilo g. Zelenu resno za dobro stvar, bi bil pač lahko našel pravo obliko za tak predlog. — Jutri ima deželni zbor zadnjo sejo. — Kuratu Ferjančiču in sokrivcem dostavile so se pri okrajnem sodišču v Vipavi preteklo soboto nove razširjene obtožnice, ki so prizadele in neprizadele klerikalce tako grozovito potrla, da so čisto pozabili prizadeti „mučeniku“ Ferjančiču razsvetljavo in ovacijo „nad početjem liberalcev ogorčenega vernega ljudstva“, kakor se je bilo to takrat zgodilo, ko je bil Ferjančič iz preiskovalnega zapora izpuščen. Tudi stric Habe ni dal tem svečanim povodom na Gočah streljati in zvoniti: Zares žalostno, kako naglo slava mine! — Splošno slovensko žensko društvo. Povsod se kaže za to izobraževalno društvo veliko zanimanje, zato je pričakovati kar najlepših uspehov. Dan na dan dohajajo pripravljalnemu odboru celi zavoji knjig iz Ljubljane, in drugod, tako da šteje knjižnica že sedaj okoli 800 prav lepih zanimivih, večinoma vezanih knjig. Zastopani so v tej knjižnici že v precejšnjem številu vsi slovanski narodi in tudi nemških knjig je dokaj velika zbirka. Gotovo bo dobila vsaka članica mnogo berila, ki ji bo ugajalo ter vstrezalo njeni potrebi ter njenemu ukusu. Pripovednih, pesniških, poljudno in tudi strogo znanstvenih del — vsega bo dobila v knjižnici „splošnega slovenskega ženskega društva“, ki si naroči tudi različne dnevnike, tednike in mesečnike ter hoče sploh storiti vse, kar utegne koristiti izobrazbi slovenskega ženska vseh slojev ter razširiti njega duševno obzorje. Da bi bilo to tem lažje mogoče, se obrača odbor iznova z najljudnejšo prošnjo do vseh onih Slovencev, katerim je na srcu napredek našega ženska, da mu dajo svoje čim največ kakoršnih koli knjig. Knjižnico, katera se nahaja v društveni sobi, v „Gospodinjski soli“, hoče društvo odpreti namreč že koncem prihodnjega tedna. Iznova apelujemo na narodno žensko, da vstopi med društvene članice. Članarina znaša le 1 K 40 vin. Društvo priredi več poljudnih predavanj in poučnih zabav. Društvo ni zabavno, nego resno izobraževalno, zato naj bi našlo podpornikov in podpornico po vseh slovenskih deželah! — Privatni sestanek trg. pomočnikov, ki se je vršil ob precejšnji udeležbi dne 13. t. m., je vzel na znanje, da je odbor slov. trg. društva „Merkur“ osebno vložil prošnjo pri dež. vladi radi nedeljskega počitka. Nadalje se je vnela jako živahna debata o zboljanju žalostnih službenih razmer in stanovski organizaciji. Konečno se je več važnih predlogov radi pozne ure odložilo do prihodnjega sestanka, kateri bo v soboto dne 20. t. m. Želeti bi bilo da, se takih sestankov udeležujejo vsi trg. pomočniki. — Prvi listi. Spisali in založili slovenski in hrvaški abiturijenti. V Ljubljani 1901. Tiskala „Narodna Tiskarna“. 1901.

Str. 216. Knjiga, ki je prav elegantna ter je poklonjena prof. dr. Fr. Ilešiču, stane le 2 kroni. Dobiva se v tiskarni in pri L. Schwentnerju.

— Litjska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda bode imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 21. julija t. l., ob 5. uri v gostilniški dvorani gosp. I. Oblaka. — K obilni udeležbi vabi najljudnejše odbor.

— Zrelostni izpiti na I. državni gimnaziji ljubljanski so trajali od dne 4. do 13. t. m. Izpit je delalo 60 kandidatov in 1 kandidatinja. Z odliko je naredilo izpit 7 kandidatov, z dobrim uspehom 38, ponavljati ga sme 11 iz jednega predmeta, 5 pa jih je reprobiranih za leto. Odličnjaki so: A. Pavel Grošel iz Ljubljane, Gregor Žerjav iz Lože, B. Franc Košenina iz Gomilkega, Karol Kuhelj iz Ljubljane, Vladimir Prijatelj iz Novega mesta, Henrik Smrekar iz Ljubljane in Adrijan Zupančič iz Ljubljane.

— Šolska izvestja. Izvestje druge ljubljanske drž. gimnazije prijavlja prav poučno razpravo prof. Ivana Koštiala „Slovanski življenjski v nemškem besednem zakladu“. Na zavodu je poučevalo 13 učnih moči. Na zavodu, ki je imel v minolem šolskem letu 5 razredov je bilo koncem šolskega l. 280 učencev, 279 Slovencev in 1 Čeh. Odličnjakov je bilo 19 (v III b in v IV razredu nobenega), prvi red je dobilo 166 dijakov, drugi red 52, tretji red 22, ponavljalna skušnja se je dovolila 17 dijakom, 4 pa zaradi bolezni dodatna skušnja. Denarni prispevki učencev so znašali 1354 K 20 v., ustanove je vživalo 19 učencev v skupnem znesku 3965 K 10 v. „Jahresbericht“ cesarja Franca Jožefa gimnazije v Kranju priobčuje na prvem mestu jako zanimivo razpravo „Humanizem gimnazij v stari in novi luči“, spisal profesor dr. Jos. Tominšek. O tej razpravi bomo morda še pisali. Na zavodu je poučevalo 18 učnih moči. Učencev je bilo koncem šolskega leta 457, mej njimi 449 Slovencev, 7 Nemcev in 1 Hrvat. Odličnjakov je bilo 58, prvi red jih je dobilo 271, drugi red 46, tretji red 25, 53 dijakov bo delalo ponavljalno skušnjo, 4 se je radi bolezni dovolila naknadna skušnja. Šolnine in drugih prispevkov so dijaki plačali 1475 K 20 v. Stipendije v skupnem znesku 10432 K 87 v je vživalo 55 dijakov.

— Toča je pobila v soboto zvečer v vipavski dolini. Posebno so prizadete občine oziroma vasi Št. Vid, Podraga, Mavče, Lože, Slap in Budanje oziroma Dolga poljana.

— Nesreča pri zgradbi Vipavske železnice. Blizu Dornberga na Goriškem se je pri vrtanju predora vsula zemlja in je bilo zasutih več delavcev. Jednega so izlekli mrtvega, ta je 18letni Fran Cerci, dva pa sta težko ranjena, namreč 36letni Jožef Mreule in 16letni Ivan Doplikar, katera so morali prepeljati v bolnico milostnih bratov v Gorico. Kdo je kriv nesreče, še ni dognano.

— Pozor, zagorske device! Tukaj se snuje kohorta starih in mladih devic, vstop od 14. leta naprej. Polkovnikom je začasno imenovan Karol umni, profesor bodočih škofovih zavodov, katerega na tem pametnem činu zavida celo Zagorje. Seveda da bode s tem takoj uničil vse svobodomiselnosti stranke, v kar mu že naprej čestitamo!

— Bralno društvo pri Sv. Andražu v Slov. gor. priredi v nedeljo, 21. dne meseca julije t. l., o priliki desetletnice koncert na vrtu g. Toša. Začetek ob 3. uri popoldne.

— Izganjanje hudiča. V „Soči“ čitamo naslednjo resnično dogodbo: Zašel je bil z ovčami. Sam ni vedel, kako in zakaj. Preveč je bil zamišljen ubogi pastir v drugi reči in premalo je gledal na ovce. Ko je prišel z njimi s pašo, je bil že velik mrak. Domu gnati, mu ni kazalo več, ker je bilo še daleč, kam torej z njimi? Stal je blizu vaškega pokopališča na samem. Hitro ga obide misel, da bi služila lahko prav dobro mrtvašnica za prenočišče ovčkam. Kmalu se je sprijaznil s to mislijo in odprl mrtvašnico, v katero je čez grobove gnal ovčke ter jih zaprl. Sam se je zariil v neki bližnji akedenj, ovčke pa prepuštil osodi. — Drugi dan je bil velik praznik Sv. R. Tel. Gosp. nunc je poslal zjutraj zgodaj svoje dekletke pogledat, če

je vse v redu po tistih potih, po katerih pojde procesija. Dekle so šle na ogled naokoli. Slednjič pridejo tudi v bližino pokopališča, do kamor gre procesija. Neki čudni nečloveški glasovi jim pridoné na ušesa, da se vse prestrašijo ter zbeže proti farovžu, povedat, kaj da so čule. Nuncu so šle čudne misli po glavi, — pa vendar ne, ko bi bil prišel sam hudič v mrtvašnico? Poklical je še mežnarja, vzel pod pazduho neko knjigo, da bo z molitvami iz nje „panal“ hudiča, (nekateri viri hočejo vedeti, da je imel s seboj Gabrščekov „kalamon“) in šli so proti mrtvašnici. Začel je moliti, in postajalo mu je vroče, da je vsak las na posvečeni glavi imel svoj curek ter mu je lil pot s čela. Slednjič pa je zakričal: Ako je notri 10 hudičev, vsi ven! Mežnar je mislil, da mora pomagati hudičem, da lože pridejo ven, ter je odprl vrata mrtvašnice. In glej prizor! Namesto tistih 10 hudičev, katere bi bil nunc rad videl, je prišlo ven ubogih 15 ovčic, ki so obkolile z glasnim mečeh gosp. nunc, kakor da bi videle v njem svojega enakokozatega zapovednika! Splošno strmenje na pokopališču! Dogodbica pa je vzbudila obilo smeha.

— Ivanu vitezu Nabergoju se je zdravje obrnilo odločno na bolje, kakor poroča „Edinost“, ter je opravičena nada, da bode mogel kmalu iz sobe. Ta vest bode gotovo razveselila vse prijatelje vrlega rodoljuba, katerega Bog ohrani tržaškimi Slovencem še mnoga leta!

— C. kr. državna gimnazija v Trstu. K zrelostnim izpitom se je prijavilo izmej 23 javnih učencev VIII. razreda 19 javnih učencev in 2 eksternista, a jeden je odstopil mej pismenimi izpiti. Ustni izpiti so se vršili dne 9., 10. in 11. t. m. in je vseh 20 učencev naredilo izpit z uspehom, mej njimi 5 z odliko.

— Novo postajališče. V nedeljo se je na tržaški progi južne železnice mej postajama Nabrežina in Grinjan odprlo postajališče Sv. Križ (Santa Croce) za osebni promet.

— Trtna uš se širi tudi po Istri. Komisija, katero je odposlalo namestništvo, je konstatirala, da so v okolici Fazane trije infekcijski kraji, kjer se je trtna uš pojavila precej močno.

— Tatvine. Včeraj zjutraj je bilo dekli Antoniji Verhovnikovi v Gradaških ulicah št. 22 pokradeno več obleke. Sumljiva je tatvine neka brezposelna dekla, ki je popred v isti hiši služila in so jo videli včeraj zjutraj iti iz hiše. — V Vodmatu je bil hlapcem Alojziju Nokrajšku, Francetu Viharju in Matevžu Marnu pokraden denar in ura. Tat je znan in ga policija in žandarmerija zasledujeta.

— Pogreša se 14letni Karol Koren iz Rakeka, učenec III. razreda realke. Dne 13. t. m. je odšel iz svojega stanovanja na Marije Terezije cesti št. 8 in se ni več vrnil.

* Dvojčka pri maturi. Te dni sta napravila na monakovskem gimnaziju maturo z jako dobrim uspehom dvojčka, sin in hči vseučiliškega profesorja dr. I. Pringsheima, unuka pisateljice Hedvige Dohm.

* Analfabeti v Rumuniji. Največ analfabetov v vsej Evropi ima Rumunija. Od šestih milijonov prebivalcev jih ne zna štiri milijone niti čitati, niti pisati. A jedva en milijon ljudi ima ono naobrazbo, katero zahtevajo pri nas v ljudskih šolah.

* Vročina na Angleškem in v Ameriki je še vedno velika. V Londonu imajo do 90° F (32° C). Radi solnčarice je umrlo že več oseb. Nekateri tovarne so zaprte. V Newyorku in Chicagu je vročina stalno velika. V Chicagu so imeli te dni 102° F (38.8° C). Radi vročih vetrov se je v pokrajinah Illinois, Kansas, Nebraska, Wisconsin in Missouri posušilo polje in drevje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Solnograd 16. julija. Pri dvornem dinéju je govoril cesar z bivšim predsednikom parlamenta, drom. Fuchsom, ter mu izrazil svoje veselje, da so se razmere obrnile na bolje. Cesar je izrekel nado, da bode tudi bodoče zasedanje državnega zbora plodonosno, a obžaloval obstrukcijo v tirolskem dež. zboru. Cesar se je izrazil, da upa, da se obrne tudi na Tirolskem kmalu na bolje.

Potem je govoril o ministrskem predsedniku dr. Koerberju ter dejal, da služi največjo pohvalo ter največje priznanje za svoje previdno vodstvo vladnih poslov ter izredno delavnost. Cesar upa, da se posreči dr. Koerberju spraviti razmere v Cislitvaniji kmalu v red.

Pizen 16. julija. Včeraj ponoči sta se pripetili v dveh sosednjih, uro oddaljenih rovih veliki eksploziji, kateri je očitno povzročil kak zločin. Stanovanje zdravnik in oskrbnika sta poškodovani. Ponesrečil se ni nihče.

London 16. julija. „Standard“ poroča, da se snidejo kralj Edvard, car Nikolaj in cesar Viljem. Kralj Edvard in car posetita tudi cesarja Franca Jožefa.

Tinktura zoper kurja očesa

== gotovo najboljšo sredstvo ==
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (27-28)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Se dobiva povsod!

Kalodont (2562-21)

neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 11. julija: Anton Malič, zasebni uradnik, 32 let, Stari trg št. 21, jetika. — Julijana Matkovič, brivčeva hči, 3 leta, Pred škofijo št. 11, jetika.

V deželni bolnici:
Dne 7. julija: Martin Škerjanc, prisiljenec, 42 let, vodenica.
Dne 8. julija: Fran Barbiš, kajzar, 37 let, jetika. — Marija Divjak, branjevka, 75 let, ostarelost. — Jakob Sinkovec, hlapec, 18 let, jetika.
Dne 11. julija: Anton Milnar, gostac, 45 let, jetika. — Marija Erbežnik, zidarjeva žena, 43 let, rak.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji eračni tlak 736-0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Morje v 24 urah
15.	8. zvečer	735.6	19.0	sl. svzhod skoro jas.		
16.	7. jutraj 2. popol.	737.2 738.3	17.6 20.0	sr. zahod sl. jug	dež dež	0.0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 22.0°, normala: 19.8°.

Dunajska borza

dne 16. julija 1900.

Skupni državni dolg v notah	99.25
Skupni državni dolg v srebru	99.15
Avstrijska zlata renta	118.10
Avstrijska krona renta 4%	95.65
Ogrska zlata renta 4%	118.15
Ogrska krona renta 4%	93. —
Avstro-ogrski bančni delnice	1635. —
Kreditne delnice	634.50
London vista	239.55
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.42
20 mark	23.49
20 frankov	19.03
Italijanski bankovci	90.85
C. kr. cekini	11.29

Išče se

blagajničarka

za špecerijsko trgovino v Ljubljani.
Ponudbe pod „Blagajničarka 50“
na upravnštvo „Slov. Naroda“. (1504-1)

Lepo stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo, shrambo in drugimi pritlikinami, odda se za avgust v Florijanskih ulicah št. 19, I. nadstropje, za letno najemščino 200 gld. Razgled je na ulico.

Bicikelj

iz češke tovarne, model 1901, popolnoma nov, vreden 160 gld., se prodaja za 95 gld.

Naslov: Birmingham, poste restante Ljubljana. (1505-1)

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXI. (1901).

Izhaja po 4¹/₂, pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h. 36

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Sodni pisar

ki ima prvo pisarniško in zemljeknjižno skušnjo, išče službo pri odvetniku ali notarju. (1506-1)

Styria-kolo

dobro ohranjeno (1488-2)
se prodaja po nizki ceni.
Naslov pove upravnštvo „Slov. Nar.“.

Učenca

sprejme A. Šaraben, špecerijska trgovina v Ljubljani. (1495-2)

Spretne, solidne potovalne uradnike

(akviziterje)
za vse zavarovalne stroke vsprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice. Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo pod: „akviziter 25“ upravnštvo „Slov. Naroda“. (1026-19)

Velika zaloga (101-55)

Styria-, franco-
skih Peugeot-
Austria-koles.

„PUCH“ „STYRIA“

pristnih Jos. Reithoffer sinov
Pneumatik
katere nudim po isti ceni, kakor tovarna.

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, verižice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).

Najboljši šivalni stroji.
Najnižje cene in jamstvo!
Z vsem spoštovanjem
Fr. Čuden,
urar in trgovec, na Mestnem trgu št. 25, nasproti rotovža.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Mehanična delavnica: Ribji trg, blizu prodajalnice. Popravila sprejemajo se v prodajalnici in v delavnici.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke

zarezano strešne opeke

(Strangfalzziegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitega železa

lončene peči in štedilnike

lastnega izdelka

Roman-cement

lastnega izdelka

Dovški portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

(1208-13) **Najnižje cene!!!**

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. s. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifing v Linc, Budejovice, Plzen, Marjine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezernu, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marjine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomestu-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomestu, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezernu, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnart-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 4. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

!Veliko denarja!

do 1000 kron na mesec

lahko pošteno zaslužijo osebe vsakterega stanu — (tudi kol. postranski zaslužek). Več se izve pod „Recl 118“ po anononni pisarni E. Kristoflik, Innsbruck. Pošto predalo 36 (847-25)

V sredo in v četrtek

se bode prodajalo

v hiši Marijin trg števil. 1

III. nadstropje (1503)

razno pohištvo

iz proste roke po nizki ceni.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 3.75
Prava srebrna remontoarka . . . 5.80
Prava srebrna verižica . . . 1.20
Nikelnasti budilec . . . 1.95
Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlato in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pism. (2611-61)
Illustrirani katalog zastoj in poštne prosto.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

In poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremočljivih havelokov po najnovejši faconi in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baretov. 30

Darila za vsake priliko!

Frid. Hoffmann

= urar =

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tuje, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budilk in salon-skih ur, vse samo dobre do najfinejših kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi. 30

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vsa v to stroko spadajoča popravila in vnanja naročila točno in ceno. 30

Pri nakupovanju

suknenega in manu-

fakturnega blaga

se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah števil. 4.

Velika zaloga 30

suknenih ostankov.